

ผลการให้สุขภาพจิตศึกษาสำหรับผู้ป่วยจิตเภทและญาติผู้ดูแล

นายคณินภรณ์ ปลื้มใจ

หอผู้ป่วยกมลรักรักษ์ โรงพยาบาลศรีสะเกษ

หลักการและเหตุผล โรคจิตเภทเป็นภาวะผิดปกติในด้านความคิด การรับรู้ความจริง อารมณ์ และการปรับตัว อยู่ร่วมกับสังคม ปรากฏให้เห็นได้ด้วยพฤติกรรมที่แปลกจากคนทั่วไป มีความคิดหลงผิด อารมณ์ไม่เหมาะสมกับสถานการณ์ ผู้ป่วยในกลุ่มนี้มักไม่ยอมรับการเจ็บป่วย ทำให้ขาดยา รับการรักษาไม่ต่อเนื่อง ทำให้อาการทางจิตกำเริบ เกิดปัญหาสุขภาพจิตขึ้น หอผู้ป่วยกมลรักรักษ์ กลุ่มงานการพยาบาลจิตเวช โรงพยาบาลศรีสะเกษ ให้บริการรับผู้ป่วยที่มีปัญหาทางด้านสุขภาพจิตและจิตเวช สถิติการให้บริการรับผู้ป่วยที่เข้ารับการรักษามากที่สุดคือโรคจิตเภท แนวโน้มผู้ป่วยมีจำนวนเพิ่มขึ้น ผู้ป่วยและญาติผู้ดูแลยังมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโรคยังไม่เพียงพอ และขาดความตระหนักในการปฏิบัติตัว มีโอกาสในการกลับมารักษาซ้ำ ดังนั้นหอผู้ป่วยกมลรักรักษ์จึงได้มีการศึกษาพฤติกรรมการดูแลตนเองของผู้ป่วยจิตเภทและผู้ดูแล เพื่อเป็นแนวทางในการส่งเสริมให้ผู้ป่วยจิตเภทและผู้ดูแลมีความตระหนักในการดูแลตนเองต่อเองที่บ้าน โดยการศึกษาการพัฒนาการให้ความรู้ผู้ป่วยจิตเภทและญาติผู้ดูแล และเสริมสร้างพฤติกรรมสุขภาพจิตที่ดีของผู้ป่วย

วิธีการศึกษา/การดำเนินงาน

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประสิทธิผลของการให้สุขภาพจิตศึกษาสำหรับผู้ป่วยจิตเภทและญาติผู้ดูแล โดยใช้แบบประเมินความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโรคจิตเภทของผู้ป่วยและผู้ดูแล การสอบถาม การซักประวัติจากผู้ป่วยและผู้ดูแล เพิ่มประวัติ ประชากรกลุ่มตัวอย่าง ผู้ป่วยจิตเภทที่อาการทางจิตคงที่ จำนวน 20 ราย และญาติผู้ดูแล จำนวน 20 ราย รวมเป็น 40 ราย เก็บรวบรวมข้อมูล ในช่วงวันที่ 1 เมษายน – 30 กันยายน 2565

ผลการศึกษา จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างผู้ป่วยจิตเภทและญาติผู้ดูแล จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างผู้ป่วยจิตเภทที่รับประทานยาสม่ำเสมอ และมาตามนัด พบว่าหลังการให้สุขภาพจิตศึกษาแก่ผู้ป่วยจิตเภท และญาติผู้ดูแล ผู้ศึกษาได้มีการติดตามผล โดยการโทรสอบถามญาติผู้ดูแลเพื่อสอบถามเกี่ยวกับการรับประทานยา รับประทานยาสม่ำเสมอ ร้อยละ 75, รับประทานยาไม่สม่ำเสมอ ร้อยละ 25 และสืบค้นประวัติเวชระเบียนเพื่อติดตามการมาตามนัดของผู้ป่วย มาตามนัด ร้อยละ 80, ไม่มาตามนัด ร้อยละ 20

สรุปและข้อเสนอแนะ การศึกษาผลการให้สุขภาพจิตศึกษาสำหรับผู้ป่วยจิตเภทและญาติผู้ดูแล เพื่อส่งเสริมความร่วมมือในการรับประทานยา และการมาตามนัด พบว่าผู้ป่วยจิตเภทและญาติผู้ดูแลที่ได้รับการให้สุขภาพจิตศึกษาส่วนใหญ่ มีการรับประทานยาอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ จำนวน 30 ราย และมีการมาตามนัดเพื่อติดตามอาการกับจิตแพทย์จำนวน 32 ราย ซึ่งจะเห็นได้ว่าการให้สุขภาพจิตศึกษาในผู้ป่วยจิตเภทสามารถส่งเสริมพฤติกรรมที่เหมาะสมได้

เพื่อการศึกษาและพัฒนากระบวนการดูแลผู้ป่วยจิตเภทครั้งต่อไป ต้องการใช้เทคโนโลยีสื่อการสอนที่มีความก้าวหน้าในปัจจุบัน เช่น วีดีโอประกอบการให้สุขภาพจิตศึกษา คู่มือสำหรับการดูแลผู้ป่วยจิตเภท สามารถนำมาปรับใช้กับกระบวนการพยาบาล ให้เกิดความสะดวกในการให้บริการและเพิ่มประสิทธิภาพในการลดการกลับมารักษาซ้ำ และเพิ่มความพึงพอใจของผู้ป่วยและญาติ